

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

בעניין: עו"ד וינר (אורנשטיין) שושנה

התובעת

נ ג ד

ביטוח ישיר, איי.די.איי. חברה לביטוח

בע"מ

הנתבעת

ע"י ב"כ עו"ד אהוד שטיין

נ ג ד

אחים יהב אינסטלציה ושיפוצים בע"מ

הצד השלישי

ע"י ב"כ עו"ד דר מיש

פסק דין

מבוא

1. בפני תביעת התובעת לתשלום תגמולי ביטוח המגיעים לה, לטענתה, בגין נזקי מים שנגרמו ביום 14.02.02 וביום 02.04.02.
2. הנתבעת, ביטוח ישיר, איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ (להלן: "המבטחת") הנפיקה לתובעת, בזמנים הרלבנטיים לתביעה זו, פוליסה לביטוח (להלן: "הפוליסה") דירת התובעת ברחוב קשאני 3 א', רמת אביב ג', ת"א (להלן: "הדירה").
3. התביעה הוגשה ביום 8.2.05 על סך של 180,047 ₪. עילות התביעה של התובעת הינן מכח הפוליסה, חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק") ופקודת הנזיקין (נ"ח) (להלן: "הפקודה").
4. הפוליסה שהיתה בתוקף לתקופה שמיום 31.7.02 – 1.8.01 מעניקה כיסוי גם לנזקי מים. בהתאם לכתב השירות שבפוליסה (להלן: "כתב השירות") האחים יהב אינסטלציה ושיפוצים בע"מ (להלן: "האחים יהב") אמורים לטפל בנזקי המים הנגרמים.
5. התובעת תבעה את תגמולי הביטוח המגיעים לה, לטענתה, בסך של כ - 100,000 ₪ וכן פיצוי נוסף בסך של 80,000 ₪ (נכון למועד הגשת התביעה) בגין עוגמת נפש והפסד ימי עבודה שנגרמו לה, לטענתה, בעקבות טיפולם הרשלני של האחים יהב.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל בפני:

6. המבטחת הכחישה את חבותה בהעדר יריבות וטענת התיישנות ולמען הזהירות הגישה הודעה לצד שלישי כנגד האחים יהב. כן טענה המבטחת כי תביעת התובעת מופרזת ביותר וחסרת בסיס.
7. האחים יהב הגישו כתב הגנה ובו דחו את טענות התובעת ולחילופין טענו כי בהתאם להסכם שבינם לבין המבטחת (להלן: "ההסכם") חבותם אינה עולה על 15,000 ₪. האחים יהב הודיעו עוד טרם תחילת ההליך המשפטי וכן בהמשך, על נכונותם לשלם סכום זה, בניכוי הוצאות התיקון שבוצעו על ידם בדירה וזאת לשם סיום ההליכים כנגדם. המבטחת לא הגיבה להצעת האחים יהב.
8. לצערי כל הניסיונות להביא לסילוק המחלוקת בהסדר לא צלחו ועל כן שמיעת הראיות התקיימה ביום 7.12.08. הצדדים הגישו סיכומים בכתב, לרבות סיכומי תשובה שהוגשו ע"י התובעת ביום 15.2.09. בהחלטתי מיום 22.2.09 הוריתי לב"כ האחים יהב להגיב למספר שאלות שעלו בעקבות סיכומיהם.
9. פסה"ד ניתן לאחר שהובאו בפני הראיות כדלקמן:
 התובעת: התובעת בעצמה והשמאי מטעמה מר יעקב גבאי (להלן: "שמאי התובעת").
 המבטחת: מסלקת התביעות מטעמה הגב' שושנה דרנגר והשמאי מטעמה מר אפרים משה (להלן: "שמאי המבטחת").
 האחים יהב: סמנכ"ל כספים ושירות אצל האחים יהב, הגברת אפרת דגן והשרברב מטעמם, מר מיכאל ברסלבסקי (להלן: "השרברב").
 כן קראתי בעיון את תצהירי עדויותיהם הראשיות של העדים הנ"ל, לרבות חווה"ד השמאים והמסמכים שהוגשו ע"י הצדדים וסיכומיהם בכתב של הצדדים.
10. ייאמר כי התובעת, עורכת דין במקצועה, ייצגה עצמה בתביעתה זו. כתב התביעה משתרע על פני 23 עמודים בצירוף עשרות עמודי נספחים, תצהיר התובעת (בלא נספחיו) משתרע על פני 18 עמודים, ועיקרי הטענות שהוגשו ע"י התובעת, לרבות טיעוני תשובה שהוגשו לצורכי פשרה, השתרעו על פני כ-40 עמודים, וזאת בנוסף לסיכומים בכתב ולסיכומי התשובה שאורכם הוגבל ע"י בית המשפט.
11. כל ההדגשות להלן אינן מופיעות במקור אלא אם ייאמר אחרת.

דיון מבוא

12. עסקינן בדירת 4.5 חדרים הממוקמת כאמור ברמת אביב ג' שבתל אביב. התובעת רכשה את הדירה בשנת 1985 לערך וביצעה בסמוך לכך, באמצעות ארכיטקט, עיצוב של

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל בפני:

הדירה שכלל, בין היתר, ריצוף בשיש במשטח אחיד וריצוף של הסלון, שרותי האורחים הצמודים לכניסה לדירה (להלן: "שרותי האורחים"), המטבח ומסדרונות הדירה. הסלון כולל גם מפלס תחתון המכוסה בשטיח מקיר לקיר. בחדר השינה בו התובעת עושה שימוש (להלן: "חדר השינה") מוצבת מיטה זוגית וסביבה מונח שטיח מקיר לקיר מסוג השטיח המותקן בסלון. לחדר השינה צמודים שרותים (להלן: "שרותי הורים") ובצמוד להם מרפסת שרות.

האירוע הראשון

13. ביום ה', 14.2.02, נמסר לתובעת ע"י בעלת הדירה שמתחת לדירתה כי מרצפת חדר השינה של דירת התובעת נזולים מים. במקביל, הבחינה התובעת ברטיבות ברצפת שרותי ההורים וברצפת מרפסת השירות הצמודה אליהם (להלן: "האירוע הראשון").
14. בו ביום התקשרה התובעת טלפונית למבטחת, הודיעה על האירוע הראשון ונציגת המבטחת מסרה לתובעת כי עליה לפנות ישירות לאחים יהב לצורך איתור ותיקון נזקי המים. התובעת פעלה בהתאם ובו ביום הגיעה השרברב לדירה מטעמם של האחים יהב.
15. אין חולק כי השרברב לא תיקן באותו יום (ה' – 14.2.02) את הגורם לתקלה, אולם הבחין בנזילת המים לדירת השכנה.
16. כן אין חולק כי ביום א' 17.2.02 שב השרברב לדירה, איתר את התקלה - פיצוץ צינור ברצפת שרותי ההורים. כמו כן אין חולק כי שני אריחי קרמיקה ברצפת שרותי ההורים נשברו במהלך התיקון.
17. איני מוצא מקום להכריע במחלוקת העובדתית שבין התובעת לשרברב מדוע לא ניסה עוד ביום 14.2.02 לאתר את מקום התקלה ולתקנה, שכן ממילא לא נגרם נזק של ממש בגין עיכוב זה. מכל מקום, מרישומי האחים יהב מיום 2.4.02 עולה כי בתשובה לשאלת נציגתה אישרה התובעת שהנזילה בגין האירוע השני תוקנה, וכי ביום 1.4.02 בעת שהזמינה לדירה את האחים יהב לתיקון הנזילה בגין האירוע השני, ביקשה התובעת כי השרברב (מיכאל) הוא ולא אחר יגיע לדירה.
18. בנוסף, אין חולק כי בגין האירוע הראשון חדרו מים ונספגו במשקוף הדלת המפרידה בין שרותי ההורים לחדר השינה, וכן כי אחד מקירות חדר השינה עד לגובה של כ-120 ס"מ נרטב אף הוא ונדרשים תיקוני טיח וצביעה מחדש. בסופו של יום אין גם מחלוקת בין הצדדים כי השטיח שבחדר השינה ניזוק אף הוא ונדרשת החלפתו.

האירוע השני

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל בפני:

19. ביום 1.4.02 נמסר לתובעת על ידי בעלת הדירה שמתחת לדירה כי מים מטפטפים דרך תקרת זירתה. במקביל הבחינה בסימני רטיבות בתקרת הלובי בחדר המדרגות. ביום 1.4.02 הודיעה התובעת הודיעה על כך לנתבעת ולאחים יהב וביקשה כי השרברב בלבד (מר מיכאל ברסלבסקי) יגיע לאיתור ולתיקון מקור הנזק (להלן: "האירוע השני").

20. ביום 2.4.02 הגיע השרברב לדירה וביצע תיקון נזילה מצינור 4 צול ליד האסלה בשרותי האורחים. מאחר ועסקינן ב"תיקון פעוט" גבה השרברב מהתובעת מחצית מדמי ההשתתפות העצמית, דהיינו 200 ₪ בלבד. בעקבות שיחה טלפונית שהתקיימה ביום 2.4.02 בין נציגת האחים יהב לבין התובעת, במהלכה ביקשה הראשונה לאמת ביצוע התיקון, נרשם במחשבי האחים יהב "אימות: התיקון בסדר הנוכחי...".

21. לטענת התובעת, חרף התיקון נמשכה הנזילה ואף התגברה עד כדי הצפת לובי הבניין עד כי בדירה שמתחת לדירת התובעת היתה נזילת מים שחייבה קליטתם לדליים. ביום 19.6.02 אותר מקור דליפת המים מאחד מצינורות המים שבשרותי האורחים.

22. ייאמר כי לדברי התובעת, שלא נסתרו, מקור הדליפה אותר רק לאחר ביקורים חוזרים ואבחנות שגויות מטעם בעלי מקצוע שנשלחו ע"י האחים יהב.

23. בסופו של יום לאחר תיקון מקור הנזילה, הוכתמו במים כ- 5 אריחי שיש במסדרון הכניסה לדירה ובשרותי האורחים וכן משקוף הצמוד לדלת הכניסה ניזוק.

האם התיישנה תביעת התובעת?

24. כאמור, לטענת המבטחת תביעת התובעת התיישנה בשל אירועי נזילות שארעו בשנים 2001.

25. עול הראיה כי התביעה התיישנה מוטל על הטוען לה ואין די בהעלאת הטענה כי זו התיישנה. המבטחת לא הרימה את הנטל העובדתי הנדרש ואין די בכך שיכול וחלק מהנזקים שנגרמו במרפסת השירות נגרמו בגין אירועים קודמים. על המבטחת היה להוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט האזרחי הן את עצם הנזקים והן מה מכלל הנזקים ניתן לשייך לאותם אירועים ואין די בהפניות לתשובותיו של שמאי התובעת בחקירתו הנגדית. המבטחת לא הרימה נטל זה ועל כן הטענה נדחת.

האם התובעת מחוייבת לקבל שרותי תיקון נזקי מים באמצעות האחים יהב בלבד

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל בפני:

26. אין מחלוקת כי בתקופה שמיום 1.8.00 ועד ליום 31.7.01 הנפיקה המבטחת לתובעת פוליסה לביטוח הדירה (להלן: "הפוליסה הקודמת"). כן אין מחלוקת כי הפוליסה הקודמת כוללת כיסוי לנזקי מים באמצעות האחים יהב. כיסוי זה הוצא לאחר שהתובעת אישרה בחתימתה ביום 7.9.00 כי היא בוחרת בביטוח נזקי מים באמצעות האחים יהב " ... ובכפוף לכתב השירות הרצ"ב "... במקום "כיסוי לנזקי מים באמצעות כל שרברב - מבצע השירות יהיה לפי בחירתו של המבוטח ובאחריותו" (להלן: "כתב השירות").
27. לטענת המבטחת, האחים יהב היא האחראית, המטפלת, המממנת והמבצעת של השרותים הנדרשים ואילו המבטחת הינה גורם מתווך בלבד.
28. הצדדים חלוקים בשאלה האם, כטענת המבטחת, תנאי כתב השירות חלים גם על הפוליסה נשוא הדיון, שאז על התובעת להיזקק לשרותי האחים יהב - או שהתובעת זכאית לפנות לכל שרברב אחר לפי בחירתה.
29. בחקירתה הנגדית אישרה התובעת כי סמוך לפני תום תקופת הפוליסה הקודמת פנתה טלפונית למבטחת וביקשה לחדש את הפוליסה לתקופה נוספת של שנה אחת. אין מחלוקת כי התובעת לא ביקשה שינוי בתנאי הפוליסה הקודמת וכן כי נושא כתב השירות לא נדון באותה שיחה.
30. כן אין מחלוקת כי בעקבות הודעת התובעת למבטחת – על קרות האירוע הראשון והשני הפנתה המבטחת את התובעת להמשך טיפול באמצעות האחים יהב וכי התובעת אכן פעלה בדרך זו בשני האירועים. מכאן ניתן ללמוד כי התובעת סברה אף היא כי כתב השירות חל גם על הפוליסה נשוא הדיון.
31. ואכן, בכתב התביעה שהוגש כ-3 שנים לאחר מכן טענה התובעת כי "הפוליסה על פי הרשום בה, כוללת כיסוי לנזקי מים - באמצעות אחים יהב" (סעיף 4 בכתב התביעה).
32. שר האוצר, בהתאם לסמכותו על פי חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשמ"א-1981, התקין את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), תשמ"ו-1986 במסגרתן נכללה פוליסת ביטוח תקנית לביטוח דירות (להלן: "הפוליסה התקנית לביטוח דירות").
33. בהתאם לפוליסה התקנית, מקרה ביטוח כולל, בין היתר, אובדן או נזק שנגרם בגין "שיטפון או הצפה ממקור מים חיצוני" שנגרם למבנה הדירה או לתכולתה. (סעיף 2) (י) וסעיף 6) (י) לפוליסה התקנית). מכאן כי הפוליסה התקנית אינה מכסה נזקי מים שמקורם בצנרת הדירה.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל פני:

34. סעיף 3(א) לפוליסה התקנית לביטוח דירות מאפשר, "על פי בקשת המבוטח ובהסכמת המבטח, הרחבה לעניין סיכוני מים ונוזלים אחרים...". אם המבוטח אינו מבקש הרחבה בגין נזקי מים שמקורם בצנרת הדירה - משמע כי לא רכש כיסוי בגינם. מוסכם על הצדדים כי התובעת בקשה בפוליסה הקודמת הרחבה לנזקי מים שמקורם בצנרת הדירה וכי בעת חידוש הפוליסה הנוכחית בקשה לחדשה באותם תנאים.
35. ברם, בסיכומיה טענה התובעת לראשונה כי בהתאם להוראות המפקח על הביטוח מיום 4.3.99 היה על המבטח, גם לקראת חידוש הפוליסה נשוא הדיון, להביא "7...לידיעת המבוטח, בכתב, את משמעותה של הפוליסה שברשותו ויבהיר למבוטח את זכותו לבחור בפוליסה אחרת. האמור לעיל יבוצע לא יאוחר מ-30 יום לפני מועד סיום החוזה, תוך פירוט ההבדלים בתנאי הפוליסות ודמי הביטוח" (ס' 7 להוראות המפקח), (להלן: "הוראות המפקח"). התובעת צרפה לכתב סיכומיה את עותק הוראות המפקח.
36. לאחר שקראתי את כל הוראות המפקח ולא רק סעיף 7 הנ"ל שהודגש ע"י התובעת - מצאתי כי המבטח מילאה אחריהן ככתבן וכלשונו. סעיף 4 להוראות המפקח מורה כי היה על המבטח, בעת המו"מ להנפקת הפוליסה הקודמת, להחתים את התובעת על הסכמתה לתנאי כתב השירות - וכך אכן נעשה.
37. סעיף 6 להוראות המפקח מוסיף ומורה כי מקום בו המבוטח חתם על הסכמה בכתב, כפי שחתמה התובעת, "רשאי המבטח לחדש פוליסה זו ללא חתימה נוספת של המבוטח".
הוראת סעיף 7 חלה אך ורק מקום בו המבוטח לא נתן את הסכמתו בכתב בפוליסה הקודמת.
38. לאור כל האמור לעיל, שוכנעתי כי כתב השירות חל על מערכת היחסים שבין הצדדים.

האם עומדת לתובעת עילת תביעה כנגד המבטח

39. כאמור, לטענת המבטח הינה בגדר גורם מתווך בלבד בין התובעת לאחים יהב ועל כן לא עומדת לתובעת עילת תביעה כנגדה.
40. המבטח גבתה מהתובעת את הפרמיה עבור הכיסוי שניתן בהתאם לכתב השירות. לא זו אף זו, הוראות המפקח בנושא שרברבים, (כך עולה מקריאתן), הוצאו נוכח הוראת סעיף 9 לתקנות לביטוח דירה המאפשרות למבטח לבחור, לפי שיקול דעתו, באחת מדרכי הפיצוי ובכללן תיקון או החלפת החלקים שניזוקו. ברי, כי לא היתה כל כוונה לפטור את המבטח מחבותן כלפי מבוטחיהן.
לאור האמור לעיל, עומדת לתובעת עילת תביעה כנגד המבטח.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל בפני:

המחלוקת באשר האירוע הראשון

41. המחלוקת שבין הצדדים באשר לאירוע הראשון הינה בעניינים כדלקמן:
- האם התביעה התיישנה.
 - האם נדרשת החלפת הריצוף בכל חדר האמבטיה, או שתי המרצפות נשברו בלבד.
 - עלות החלפת השטיח.
 - האם יש צורך בהחלפת האסלה העלולה להישבר במהלך החלפת המרצפות.
 - האם יש צורך בהחלפת המשקוף, או שניתן להסתפק בתיקונו בלבד.
 - האם יש לפצות את התובעת בסכום של 19,598 ש"ח (נכון למועד חוות דעת שמאי התובעת מיום 6.2.05) כטענתה, או בסכום של 4,716 ש"ח (בערכי כינון) כטענת המבטחת (נכון למועד ביקורו בדירה של שמאי המבטחת בחודש אפריל 2003).

המחלוקת באשר לאירוע השני

42. המחלוקת שבין הצדדים באשר לאירוע השני הינה בעניינים כדלקמן:
- האם נדרשת החלפת אריחי השיש בכל הסלון, המטבח, פינת האוכל והמסדרונות, או במסדרון הכניסה לדירה ובמסדרונות המובילים לחדרים בלבד.
 - האם יש לפצות את התובעת בסכום של 69,359 ש"ח (נכון למועד חוות דעת שמאי התובעת מיום 6.2.05) כטענתה, או בסכום של 6,000 ש"ח (בערכי כינון) כטענת המבטחת (כערכם נכון למועד ביקורו בדירה בחודש אפריל 2003 של שמאי המבטחת).
43. אין מחלוקת כי התובעת לא ביצעה כל תיקון או החלפה לרבות צביעת קיר חדר השינה, החלפת מרצפות, תיקון המשקופים והנחת מרצפות במשטח החולי שנותר בשרותי ההורים.
44. במהלך ביקורי בדירה ביום 4.5.06 בלוויית התובעת וב"כ בעלי הדין, נערך על ידי פרוטוקול: "... בשרותים של חדר השינה הוסרו שני אריחים הצמודים לאסלה והחול נראה מתחתם. לא הותקנו אריחים חלופיים. אין זהות בין אריחי הרצפה לבין האריחים שבקירות מסביב. אחד מעמודי המשקוף ניזוק ולטענת הגב' וינר יש צורך להחליף את כל המשקוף ולא רק את החלק התחתון של העמוד שאושר ע"י השמאי מטעם ביטוח ישיר. עיינתי בתמונות הצבעוניות שצולמו ע"י השמאי אפרים משה משקף את הנזק כפי שצפיתי בו כאמור לעיל. ... בתמונה 3 ניתן לראות את הקיר שניזוק מימין, אך התמונה אינה משקפת את הנזק בו הבחנתי בקיר, והנזק נראה חמור בהרבה... אין מחלוקת כי 2-3 אריחי שיש במסדרון הנ"ל (הכוונה למסדרון

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל פני:

המוביל מהסלון לחדר השינה - ה.י) הוכתמו במים. לטענת הגב' וינר, יש להחליף את כל אריחי המסדרון, וכן בגין כך ובגין הנזק שנגרם באירוע השני למרצפות בשרותי האורחים שבכניסה לדירה, יש להחליף את כל הריצוף בסלון (למעט השטיח שבסלון) וכן בשרותי האורחים... השיש הונח עם הכניסה לדירה שנרכשה מקבלן בשנת 1985 לערך..." (עמ' 2 לפרוטוקול ביקור בדירה).

45. ייאמר כי פרוטוקול הביקור בדירה נמסר לצדדים זמן מה לאחר הביקור ואף תוקן בהמשך לאור הערותיהם והארותיהם. הפרוטוקול שלעיל הינו הפרוטוקול המתוקן.

האם התובעת זכאית להחלפת כל הריצוף או חלקו בלבד

תמצית טענות התובעת

46. עיקר המחלוקת שבין הצדדים הינה בשאלה, האם זכאית התובעת להחלפת כל הריצוף בסלון ובמסדרונות או לחלקו בלבד והאם יש להתיר החלפת כל הריצוף בשרותי האורחים או חלקו בלבד. עסקינן בפער כספי ניכר. יודגש ויובהר כי מרצפות השיש שניזוקו בסלון מרוכזות בשני קצוות מרוחקים זה מזה ובשני מקומות בלבד: במסדרון הכניסה לדירה ובמסדרונות המובילים לשאר חדרי הדירה.
47. לטענת התובעת, הדירה עוצבה לכל פרטיה ע"י אדריכל פנים והושקעו בדירה מומחיות, מחשבה רבה וממון רב בעיצובה, ברכישת פריטים יקרים ובהרמוניה תוך הקפדה רבה לגבי איכות העבודה. לטענת התובעת, בנסיבות אלו יש לחייב את המבטחת לשלם לה תגמולי ביטוח המביאים בחשבון החלפה וריצוף מחדש של כל ריצפת שרותי ההורים וכל משטח השיש בדירה ולא רק של המרצפות שנשברו או הוכתמו בחלודה. לטענת התובעת, "החלפת המרצפות שנפגעו בלבד, במקום שמהווה יחידה מרכזית אחת משותפת ופתוחה, מהווה פגיעה אסתטית קשה בדירה, פגיעה שאינה נסבלת, פגיעה בשלמות החזותית האסתטית במרכז הדירה. פגיעה שמהווה נזק בפני עצמו..." (עמ' 20 לעיקרי הטיעון של התובעת).

48. יאמר כי התרשמתי בביקורי בדירה, כפי שגם ניתן להתרשם מהתמונות שצולמו במהלך הביקור, כי מרצפות השיש, חרף השנים הרבות שחלפו מאז הנחתן, הינן שמורות וללא פגם.

49. מוסיפה וטוענת התובעת, כי דרישתה עונה על הדוקטרינה של "כיבוד ציפיותיו הסבירות של המבוטח" כפי שנקבעה בפסיקה.

50. מוסיפה וטוענת התובעת, כי הכלל בדבר שיפוי מלא מעגן את העיקרון בדבר השבת המצב לקדמותו בהתאם לסעיף 56 (ג) לחוק. השבת המצב לקדמותו משמעו, כי הדירה תושב למצבה ערב אירוע נזקי המים.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

51. לטענת התובעת, משהוכח כי לא ניתן להשיג את אותן המרצפות הקיימות בדירה - על המבטחת לשלם את מלוא תגמולי הביטוח בגין החלפת כל השיש והמרצפות בשרותי האורחים ולא רק את אלו שנשברו או הוכתמו.

תמצית טענות המבטחת

52. הפוליסה אינה מכסה נזקים הנובעים מנזקי מים או צנרת, ואין האירועים נשוא התביעה מוגדרים כאירועים ביטוחיים על פי הפוליסה הרלבנטית.
53. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, הכיסוי הביטוחי מוחרג לעניין "נזק תוצאתי". תביעת התובעת הינה לפיצוי בגין נזקים שנגרמו כתוצאה מבעיות צנרת ועל כן נזקים אלו, ככל שאירעו, אינם מכוסים.
54. תביעת התובעת חסרת פרופורציה ביחס לנזק שאירע בפועל ועומדת על ערכי שיפוי על סך של 10,130 ₪ בלבד ועל ערכי כינון על סך של 14,393 ₪ בלבד.
55. הדירה נבנתה, רוצפה ועוצבה בשנת 1985 ועל כן אין מקום לתביעת התובעת.
56. יש לדחות את תביעת התובעת לפיצוי בגין "עוגמת נפש".

ממצאים ומסקנות

מהו אופן הפיצוי שיש לפצות בגינו את התובעת

מבוא

57. כאמור, המחלוקת העיקרית שבין הצדדים הינה בשאלה האם יש לאפשר לתובעת החלפת מלוא הריצוף בדירה – דהיינו, חיוב המבטחת בתשלום בסך של כ- 67,000 ₪ כטענת התובעת, או לאפשר החלפת המרצפות הפגומות בלבד במרצפות חדשות דומות בעלות בסך של כ- 6,700 ₪. יודגש כי המרצפות שניזוקו אינן ניתנות לתיקון שכן הכתמים שמכסים את פניהן פשטו לכל עומקן מהמים שחדרו מתחתיתן.
58. אקדים ואומר כי לדעתי, אימוץ טענות התובעת אין משמעו "השבת המצב לקדמותו" אלא התעשרותה. מנגד, אימוץ טענת המבטחת במלואה משמעו ירידת ערך מסויימת הבאה לידי ביטוי בפגיעה בחזות האסתטית של משטח הריצוף שיש לפצות בגינה וכי פיצוי זה מכוסה עפ"י הפוליסה, ואינו בגדר נזק תוצאתי.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

59. כאמור, שרותי האורחים, הסלון (למעט המפלס התחתון המכוסה בשטיח מקיר לקיר), המטבח, פינת האוכל והמסדרונות מרוצפים באריחי שיש ושרותי ההורים מרוצפים באריחי קרמיקה.
60. הוכח, כי כל הריצוף בדירה וכן השטיח הונחו בסמוך לכניסת התובעת לדירה כ- 20 (!) שנה לפני קרות מקרה הביטוח.
61. אין חולק כי התובעת לא עשתה דבר על מנת לתקן את הנזקים שנגרמו לפני כ- 7 שנים, לרבות צביעת הקיר בחדר השינה המכוסה בעובש ובטחב, כמו גם ריצוף והסתרת החול הגלוי לעין בשרותי ההורים לאחר שהוצאו ממנו שתי מרצפות.

פיצוי בערכי שיפוי

62. עסקינן בפוליסה תקנית לביטוח דירה שהוצאה בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), תשמ"ז – 1986 (להלן: "תקנות לביטוח דירה").
63. סעיף 9 לתנאים הכללים של תנאי הפוליסה התקנית שכותרתו "דרכי הפיצוי" קובע כדלקמן:
"המבטח יוכל, לפי שיקול דעתו, לבחור באחת או יותר מדרכי הפיצוי האלה:
 א. תשלום ערך האבדן או הנזק;
 ב. תיקון הדירה או התכולה שאבדו או נזקו והבאתם למצב הדומה למצבם ערב קרות האבדן או הנזק;
 ג. החלפת התכולה או חלקים ממנה או החלפת חלקים בדירה בפריטים מאותו סוג ואיכות של אלו שאבדו או נזקו."
64. סעיף 10(ב) לפוליסה) שכותרתו "חישוב הפיצוי (ערך שיפוי)" שהינו תעתיק של סעיף 56 (ג) לחוק קובע כדלקמן:
"תגמולי הביטוח יחושבו באופן שיביאו את המבוטח ככל האפשר למצב שהיה נמצא בו אילמלא קרה מקרה הביטוח".
65. משמתקין התקנות לא נקט במונח "זהה" שמשמעו "שווה, דומה מאוד כגון תאומים זהים" והסתפק במונח "דומה" שמשמעו "שווה למשהו או למישהו באופן כללי או מבחינות מסוימות, יש לו דמיון למשהו או למישהו, נראה כמו" (ר' מילון ספיר). משמע, כי אין הכוונה להשבת המצב לקדמותו לחלוטין באופן שלא ניתן יהיה להבחין כי בוצעה החלפת חלק מהמרצפות, אלא למרצפות דומות.
66. התובעת נסמכת על חוות דעתו של שמאי התובעת בדבר הצורך להחליף את כל ריצוף השיש בעוד שהמבטח נסמכת על חוות דעתו של שמאי המבטח, ולפיה יש מקום

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

- להחליף את המרצפות והאריחים שניזוקו בלבד, בתוספת אריחים ספורים הסמוכים לאריחים שניזוקו.
67. בסופו של יום, נותרו שני השמאים, גם לאחר חקירותיהם הנגדיות, איש איש בעמדתו, וכך גם הצדדים עצמם. כפי שסברתי מלכתחילה, לא היה בדעות מי מהשמאים כדי לסייע בידי בהכרעה במחלוקת, ומשכך ביקרתי בדירה עוד ביום 4.5.06 מתוך תקווה כי יהיה בכך כדי להביא לסיום המחלוקות בפשרה, אך לצערי התבדתי.
68. לדעתי, אין עסקינן במחלוקת שיש להניחה לפתחם של השמאים, אלא במחלוקת המחייבת הכרעה שיפוטית תוך ישום עקרונות המידתיות, הסבירות, כוונת הצדדים וציפיותיהם. מטעם זה לא מונה מומחה מטעם ביהמ"ש.
69. איני סבור כי תביעת התובעת הינה מידתית ומתיישבת עם עקרון השבת המצב לקדמותו "ככל האפשר". התובעת אינה אמורה להתעשר כתוצאה ממקרה הביטוח אין מקום לחייב את המבטחת בהחלפת מלוא ריצוף השיש בדירה.
70. חיזוק למסקנתי זו מצאתי גם בפרק "הבהרות לנספח" כתב השירות: "בתיקון היה הכרח לשבור ריצוף ולא קיימים אריחים נוספים, מה עושים? האופנה והעיצוב משתנים בתדירות גבוהה. ולכן אם לא ניתן יהיה להשיג עבורכם אריחים תואמים, הרי שאתם רשאים לרכוש אריחים הדומים לקיים, וזאת באישור מראש של "אחים יהב". במקרה זה תפוצו על הקניה תמורת הצגת חשבונית ע"ש "אחים יהב".
71. החלפת חלק מהמרצפות בלבד לא תשיבן למצב דומה מאד/זהה אלא למצב דומה בלבד לזה שהיה עובר לקרות מקרה הביטוח כפי שנקבע בפוליסה.
72. כאשר מניחים על כף המאזניים את הפיצוי שיש לחייב בו את המבטחת בגין החלפת כל הריצוף, אל מול הפיצוי המופחת באופן ניכר עקב החלפת חלק מזערי מהמרצפות את אותן שניזוקו – הדעת נותנת כי החלופה השניה גוברת, אף כי להערכתי הבדלי הגוון יבלטו לעין המבקר בדירה וכי אכן כטענת התובעת עסקינן בפגיעה אסתטית בעלת ערך כלכלי. סבורני כי לאי התאמה זו ניתן היה למצוא את המענה שיפורט להלן. אדון להלן באותו מענה.
- האם בהתאם לפוליסה התקנית לביטוח דירה זכאי מבוטח לפיצוי גם בגין ירידת ערך**
73. ברע"א 3577/93 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' אהרון מוריאונו (18.8.94) (להלן: "הלכת מוריאונו") נקבע כי יש לפרש פוליסה תקנית כדרך שיש לפרש פוליסה שאינה תקנית.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

בפני:

74. בהלכת מוריאנו נדונה השאלה "האם פוליסת הביטוח הקבועה בתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986 ("הפוליסה התקנית"), מפצה גם על ירידת הערך אשר נגרמה למכונית עקב תאונת דרכים? מוסכם כי בעל כלי רכב, המבוטח מפני נזק רכוש, זכאי לפיצוי בעבור ההוצאות הכרוכות בתיקון כלי הרכב. האם הוא זכאי אף לפיצוי בשל נזק הנגרם לו עקב העובדה כי שווי של כלי הרכב בשוק פחת עקב התאונה?" (ס' 2 לחוות דעתו של הנשיא שמגר).
75. תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו – 1986 (להלן: "תקנות לביטוח רכב") הותקנו במקביל לתקנות לביטוח דירה והן דומות במהותן זו לזו.
76. בתקנות לביטוח רכב נקבע כדלקמן בפרק "דרכי הפיצוי":
**"המבוטח יוכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות:
 תשלום ערך הנזק או האבדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו"**
77. מסקנתי הינה כי ניתן ללמוד גזירה שווה בין פרשנות הפוליסה לביטוח רכב לבין פרשנות הפוליסה לביטוח דירה ככל שהדבר נוגע לערכי שיפוי. יודגש כי בהלכת מוריאנו נדונה פוליסה לביטוח רכב בניסוחה טרם תיקונה ביום 26.7.1993 בעקבות פסה"ד שניתן בביהמ"ש המחוזי.
78. בהלכת מוריאנו נקבע "פשוט וברור הוא כי החזרת המצב לקדמותו משמעותה כי הרכב יושב למצבו ערב התאונה; בעת ההיא לא פחת ערכו בשל תאונה שעבר וכך הוערך. החזרת המצב לקדמותו פירושה אפוא, כי המבוטח ישופה באופן שיסלק כל פגיעה ונזק שנבעו מן התאונה; משמע, השיפוי גם חובק סילוק תוצאותיה של התאונה הנובעות מן הירידה בערך, בהשוואה בין ערב התאונה לאחרי התאונה". (ס' 11 לפסה"ד).
79. משהגעתי למסקנה כי השבת המצב לקדמותו ככל האפשר משמעה לא באופן זהה נשאלת השאלה האם תגרם ירידת ערך ואם כן, האם התובעת זכאית לפיצוי בגינה, כפי שנקבע בהלכת מוריאנו.
80. לדעתי, מאחר ועסקינן בפוליסות עם הוראה זהה, (ככל שהדבר נוגע לפיצוי בערכי שיפוי), יש לנהוג באותה אמת מידה ולקבוע כי התובעת זכאית להחלפת המרצפות הפגומות בלבד, אך גם לפיצוי בגין ירידת הערך שנגרמה לה עקב הנזק שנגרם ושבעטיו התיקון יביא את המרצפות "למצב הדומה למצבם ערב קרות... הנזק" כאמור בס' 9 (ג).

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

בפני:

81. כאמור, מסקנתי הינה כי יש לגזור גזירה שווה בין שתי הפוליסות ככל שהדבר נוגע לפיצוי בגין ערכי שיפוי. על כן, התובעת זכאית, לכאורה, גם לפיצוי בגין ירידת הערך. (יאמר כי התקנות לביטוח דירה לא תוקנו מאז שהתקנו, ככל שהדבר נוגע לסוגיות נשוא הדיון).
82. "סיווג הנזק אפשרי באופנים שונים. כך, למשל, ניתן להבחין בין נזק תיפקודי מול נזק אסתטי; נזק בר-תיקון בפועל מול נזק שאינו בר-תיקון בפעולות פיסיות. כל אחד ואחד מנזקים אלו כלול במושג "נזק" המופיע בפוליסה התקנית. הביטוי ירידת ערך "פסיכולוגית" יש בו כדי להטעות. ירידת ערך הנכס בשל תאונה שבה היה מעורב בעבר אינה "פסיכולוגית" יותר מירידת ערך הנכס בשל אי-תיקון פיסית של נזקי תאונה, או כדוגמה מוחשית כירידת ערך או של בניין שהסדקים שנבעו בקירותיו נסגרו בדבק, טיח וצבע. מכונית בעלת זכוכית שלא התנפצה לרסיסים, ואשר מאפשרות ראות טובה, שווה פחות ממכונית בעלת שמשות שלמות, למרות שהיכולת לנהוג בה לא השתנתה. ערך השוק של נכס נגזר מתפיסת הבריות את תועלתו עבורם, את שלמותו החזותית ואף האסתטיות שבו. מבחינה זו, כל ערך שוק הוא "פסיכולוגי". גם צלקת מפגיעת גוף, על פניה של אישה, הוא רק "נזק פסיכולוגי".
- ההבחנה הנכונה היא ירידת ערך כללית-אובייקטיבית מול ירידת ערך בעבור סובייקט מסוים או, במילים אחרות, ירידת ערך לרכב בתור אובייקט מול ירידת ערך בעיני בעל הרכב בלבד בתור סובייקט. השחיקה בערך הנכס על רקע עבר תאונתי נובעת מדעת הבריות כי עצם העבר הנ"ל פוגם בתועלת-בכוח שתופק מן הנכס ומשמישותו. רכב מוערך בדרכי השמאות הרגילות לפי ערכו בעיני קונים פוטנציאליים...
- נכס פגוע ומתוקן שווה פחות מנכס שלא נפגע. יש כמובן תיקונים שמחזירים נכס למצבו הראשוני כאילו היה חדש, אולם, ראשית, המדובר על "כאילו", ושנית, לא תמיד הדבר אפשרי. פסלון שנשבר והודבק שווה פחות מפסלון שלם. ייתכן שהביטוי המוחשי לנזק יבוא לידי ביטוי רק בעתיד, אך הנזק עצמו - כבר נגרם. הוא בר כימות בשקלים ובאגורות" (ס' 9 להלכת מוריאנו).
83. עינינו רואות כי ביהמ"ש העליון לא אבחן בהלכת מוריאנו בין ירידת ערך הנגרמת לרכב לבין ירידת ערך הנגרמת לבניין ולתכולה (פסלון). חזקה כי ביהמ"ש אינו משחית מילותיו לריק.
84. אמנם, אין להשוות בין נזק לרכב שחרף תיקונו נגוע בתקלות סמויות, לבין אריחי רצפה שהוחלפו בחלקם בלבד, אך ברי כי בשני המקרים עסקינן בשווי מופחת, לא רק בעיני התובעת בלבד, אלא גם בעיני האדם הסביר.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

85. הן הפוליסה התיקנית לרכב והן הפוליסה התיקנית לדירה מחריגות נזק תוצאתי. ברם, כפי שנקבע בהלכת מוריאונו אין עסקינן בנזק תוצאתי.
86. ביום 26.7.93 בעקבות פסק דינה של ערכאת הערעור בבית המשפט המחוזי אשר קבעה כי הפוליסה התקנית לביטוח רכב פרטי מכסה נזק בגין ירידת ערך, וטרם הדיון בבית המשפט העליון, תוקן סעיף 18(ב)(1) לפוליסה. סעיף זה שכותרתו "חריגים כלליים לחבות המבטח" קבע במקורו כי "פוליסה זו אינה מכסה... נזק תוצאתי...".
87. במסגרת התיקון הוספה תוספת לסעיף 18(ב)(1) באופן שבו הסעיף נקבע כדלקמן: "פוליסה זו אינה מכסה: (1) נזק תוצאתי, לרבות ירידת מחיר הרכב המבוטח בשוק הנובעת מטעמים מסחריים בלבד שאינם קשורים לאי תיקון מלא של הרכב". (התוספת שהוספה חופפת להדגשה בקו תחתון).
88. יאמר כי התיקון מיום 30.3.95 בטל את התוספת הנ"ל והסעיף במתכונתו המקורית/הנוכחית תואם במהותו לסעיף 28 לפוליסה התקנית לביטוח דירה, שכותרתו "נזק תוצאתי" והקובע כי "המבטח לא יהיה אחראי בגין נזק תוצאתי כלשהו שיגרם למבוטח או למוטב כתוצאה מהסיכונים המכוסים על ידי הפוליסה, אלא אם כן נקבע אחרת בפוליסה זו".
אין מילה וחצי מילה בדבר העדר כיסוי בגין ירידת ערך.
89. בית המשפט העליון התחזק בדעתו כי הפוליסה התקנית לרכב (טרם תיקונה ביום 26.7.93) כוללת בחובה נזק בגין ירידת ערך: "בהליכים שלפנינו לא התייחסנו לסעיף 18(ב) לתוספת (הפוליסה התקנית) בנוסחו החדש, כתוקפו עתה. יש מקום להעיר שלוש הערות אגב לגבי הסעיף הנ"ל אחת פרשנית, השנייה נוגעת לתחום השיטה החקיקתית והשלישית נוגעת למעמד חברות הביטוח.
ההערה הראשונה, זו הפרשנית, נוגעת לנקיטת לשון "לרבות" בסעיף 18(ב) בנוסחו הנוכחי. הסעיף מוציא מכלל תחולת הביטוח לפי הפוליסה התקנית "נזק תוצאתי, לרבות ירידת ערך הרכב מטעמים מסחריים בלבד, שאינם קשורים לאי-תיקון מלא של הרכב" ... ההנחה היא כי המחוקק אינו משחית מילותיו לריק. על-כן, נקיטת לשון "לרבות" מצביעה לכאורה על כך שירידת ערך הרכב האמורה לא הייתה כלולה מדעיקרא בביטוי "נזק תוצאתי". התיבה "לרבות" מכלילה בהגדרה את אשר הרישה אינה כוללת לפי פרשנותה כפשוטה ... הריבוי המיתוסף לסעיף 18(ב) הנ"ל סותר את טענת המערערת, כי ירידת הערך הייתה כלולה ממילא, מעיקרו, במסגרת המונח "נזק תוצאתי", היינו אף לפני שהורחבה ההגדרה. מענה אפשרי לסברה זו הוא, כי הריבוי בא להסיר ספק בלבד. אם כך הדבר, נוהגים, לא אחת, לציין זאת במפורש. אולם אין לשלול את הפרשנות החלופית האפשרית לחלוטין."

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

בפני: כבוד השופט יחזקאל הראל

90. פוליסה תקנית לביטוח דירה מכסה, בין היתר, נזקי שריפה הנגרמים לדירה, נזקים בגין רעידת אדמה, נזקי התפוצצות וכו'. לא אחת, גם לאחר התיקון יכול ותגרם לדירה ירידת ערך כלכלית בגין האירוע שכן במקרים מסוימים וקשים לא ניתן להשיב את המצב לקדמותו כהוראת הפוליסה ועל כן במיוחד במקרים בהם עסקינן בנזק של ממש - פיצוי בגין ירידת ערך יכול לבוא לידי ביטוי של ממש.

91. פסיקת פיצוי בגין ירידת ערך בתיק שבפנינו יש בה כדי לגשר על "אי הנוחות" שבפסיקת פיצוי בגין החלפה חלקית בלבד של המרצפות, באופן שהתיקון ניכר לעין; היא עשויה לענות על ציפיות המבוטחת בעת כריתת חוזה הביטוח; היא עושה צדק עם הצדדים, מאפשרת למבטחת להימנע מחיובה בהחלפת מלוא הריצוף, כפי שפסק כב' השופט קורן בת.א (ת"א) 24280/06 כגן יעקב נ' ביטוח ישיר, אי.די.אי, חברה לביטוח בע"מ (13.11.07).

פיצוי בערכי כינון

92. סעיף 13 לפוליסה התקנית לביטוח דירה קובע כי המבטח יפצה את המבוטח, לפי ערך כינון. ערך כינון מוגדר כדלקמן:
"הקמה מחדש, תיקון או החלפה ברכוש חדש מאותו סוג ואיכות של הרכוש שאבד או ניזוק".

93. נשאלת השאלה האם יש בהוראת סעיף זה כדי לשנות ממסקנתי כי התובעת אינה זכאית להחלפת מלוא הריצוף בדירה.

94. לדעתי, לשונו של הסעיף ברורה – מקום בו ניזוק רכוש יש לפצות בגין עלות החלפתו בחדש של הרכוש שניזוק בלבד. אין משמעו של הסעיף כי יש לאפשר החלפת כל הריצוף בריצוף חדש אלא כי יש להחליף את המרצפות שניזוקו במרצפות חדשות.

95. לו הייתי מגיע למסקנה כי על המבטחת לפצות את התובעת (בערכי שיפוי) בגין החלפת כל המרצפות (ויוזכר כי עסקינן במרצפות בנות 20 שנה לערך) - היה מקום לחיוב המבטחת בפיצוי התובעת (בערכי כינון) בגין החלפת כל המרצפות במרצפות חדשות. (במקרה זה לא היה מקום לתוספת פיצוי בגין ירידת ערך).

96. לדעתי, אין בסעיף הכינון כדי לשנות מהיקף התיקון/ההחלפה. חיזוק למסקנתי זו מצאתי בעובדה כי טרם ביצוע התיקון על המבטחת לשלם למבוטח את הפיצוי בגין ערכי שיפוי (גם אם לא תיקן בפועל את הנזק) בגין החלק שניזוק בלבד ואילו הפיצוי בגין ההפרש שבין ערכי שיפוי לערכי כינון משולם למבוטח רק לאחר שהמבוטח מבצע את הכינון בפועל וכאמור בס"ק (ה-ו) לסעיף 13.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

בפני: כבוד השופט יחזקאל הראל

האם התובעת הוכיחה כי בעקבות התיקון תגרם ירידת ערך ואם כן האם הוכח שיעורה?

97. הנני סבור כי התובעת זכאית גם לפיצוי בגין ירידת הערך הנגרמת עקב כך שהחלפת המרצפות הפגומות למרצפות חדשות תביא את המרצפות המוחלפות בלבד למצב דומה לזה שהיה עובר לקרות מקרה הביטוח, אך תגרום לשוני ניכר לעין בין המרצפות שיוחלפו למרצפות שלא יוחלפו ולשינויי גוון.
98. אמנם, התובעת לא עתרה לפיצוי בגין "ירידת ערך", אך טענתה כי החלפת המרצפות הפגומות בלבד "... מהווה פגיעה אסתטית קשה בדירה, פגיעה שמהווה נזק בפני עצמו" (ס' 47 לעיל) ???, הניחה את התשתית הנדרשת לדיון בפריט נזק זה.
99. ברם, לביהמ"ש אין כלים לכמת את הנזק הכלכלי שיגרם בגין הנזק האסתטי כלכלי שיגרם לכשהמרצפות שניזוקו תוחלפנה. נזק זה אינו אפשרי להערכה על דרך של אומדנה שעה שניתן היה לכמתו באמצעות שמאי התובעת: "התרת פסיקה על דרך של אומדן, תיעשה רק מקום בו, לאור אופיו וטבעו של הנזק, קיים קושי אובייקטיבי להוכיח את גובהו ואת שיעור הפיצויים" (ע"א 78/08 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' שלום גרשון הובלות בע"מ, ס' 69, 5.10.06).

שיעור הנזק

האירוע הראשון

100. אקדים ואומר כי שמאי התובעת העריך הנזק בערכי כינון בלבד ולא אמדו גם בערכי שיפוי כפי שערך שמאי המבטחת.
101. כאמור, מוסכם על שמאי התובעת ושמאי המבטחת כי המרצפות שניזוקו אינן ניתנות לתיקון ונדרשת החלפתן. בסופו של יום אישר שמאי המבטחת כי יש להחליף את השטיח בחדר השינה; קיימת סבירות שבמהלך תיקון המרצפות בשרותי ההורים תשבר האסלה ויהיה צורך להחליפה; יש מקום לאשר צביעת חדר השינה.
102. השמאים נותרו חלוקים בשאלה האם יש צורך בהחלפת המשקופים, כטענת השמאי מטעם התובעת - או שניתן להסתפק בתיקונם בלבד. איני סבור כי יש לאשר החלפת המשקופים ולדעתי ניתן להסתפק בתיקונם בלבד. הנני מעריך עלות תיקוני הטיח, צביעת חדר השינה וצביעת המשקופים בסכום כולל של 2,000 ₪ בערכי שיפוי ו- 3,000 ₪ בערכי כינון.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

103. לא נסתרה חוות דעתו של שמאי התובעת בדבר עלות התיקון במרפסת השירות אשר לא נבדקה ע"י שמאי המבטחת. הנני מעריך עלות התיקון בערכי שיפוי בסכום של **2,000 ₪** ובערכי כינון בסכום של **3,000 ₪**.
104. באשר לשטיח – אין חולק כי עסקינן בשטיח מטיב מעולה. הנני מעריך עלות ההחלפה בערכי שיפוי בסך של **3,000 ₪** ובערכי כינון בסכום של **6,500 ₪**.
105. באשר לריצוף חדר הרחצה והסיכון להחלפת האסלה ופירוק המקלחון- הנני מעריך בערכי שיפוי בסכום של **1,000 ₪** ובערכי כינון בסכום של **2,000 ₪**.
106. החלפת ריצוף השיש- כאמור, הגעתי למסקנה כי אין מקום להחלפת כל אריחי השיש שבדירה אלא החלפת כל השיש במסדרון בלבד של חדרי השינה. הנני מעריך עלות התיקון בערכי שיפוי בסכום של **3,500 ₪** ובערכי כינון בעלות של **5,000 ₪**.
107. לסיכום: שוכנעתי כי בגין האירוע הראשון זכאית התובעת לפיצוי בסכום של **10,500 ₪** בערכי שיפוי לפי ערכו נכון ליום (6.2.05 מועד עריכת חוות דעתו של שמאי התובעת) ובסכום של **19,000 ₪** בערכי כינון, נכון לאותו מועד.

האירוע השני

108. בסופו של יום אין מחלוקת בין השמאים כי יש לתקן את המשקוף בכניסה לשרותי האורחים וכי סביר שבמהלך החלפת השיש בשרותי האורחים תשבר האסלה ויהיה צורך להחליפה. השמאים נותרו חלוקים בשאלה מהו היקף השיש שיש להחליפו בסלון ובשרותי האורחים.
109. הנני מעריך את עלות החלפת המרצפות במסדרון הכניסה לדירה וברצפת שרותי האורחים לרבות החלפת האסלה בערכי שיפוי בסכום של **8,000 ₪** ובערכי כינון בסכום של **12,000 ₪**. הסכומים הנ"ל הינם לפי ערכם נכון ליום 6.2.05.
110. איני סבור כי התובעת תדרש לעזוב את הדירה במהלך ביצוע העבודות ועל כן אין מקום לאשר דיור חליפי.
111. לאור האמור לעיל, סה"כ הפיצוי בערכי שיפוי מסתכם ב- **18,500 ₪** ובערכי כינון בסכום של **31,000 ₪**.

פיצוי בגין סבל, עוגמת נפש, אובדן הכנסה

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

112. אכן הטיפול בנוזקים התוצאתיים שנגרמו לדירת התובעת בגין הנזילה (להבדיל מתיקון הגורם לנזילה) לא היה נאות וראוי היה כי פניות התובעת היו זוכות למענה יעיל ומקצועי בסמוך לאחר פניותיה ולא זמן רב לאחריו. יחד עם זאת, ספק בעיני אם אותה טרדה מיותרת שנגרמה לתובעת הייתה נחסכת לו המבטחת הייתה מוסרת את עמדתה לתובעת בסמוך לאחר קרות האירועים ולא מעכבת, משך למעלה משנה, את פנייתה לשמאי המבטחת לאמוד את הנזק.
113. איני סבור כי השתלשלות האירועים הייתה שונה לו שמאי המבטחת היה מגיע לדירה זמן קצר לאחר קרות האירועים. גם לאחר קבלת חוות דעתו של שמאי המבטחת המשיכה התובעת להחזיק בעמדתה כי המבטחת פעלה שלא כדין והפרה את הפוליסה ויש באופן ניהול ההליכים בתיק זה כדי לתמוך במסקנתי זו.
114. יודגש ויובהר כי על פי כתב הכיסוי, התיקון וההחלפה אמורים היו להתבצע על ידי האחים יהב ומשממילא התובעת חלקה כל העת על עמדת המבטחת והאחים יהב בדבר היקף התיקון הנדרש – ממילא לא ניתן היה לתקן את הנוזקים שנגרמו.
115. לאור האמור לעיל – עתירת התובעת לפיצוי בראש נזק זה נדחית.

האם התובעת זכאית לריבית מיוחדת

116. התובעת עותרת לחיוב המבטחת בתשלום הריבית המיוחדת הקבועה בסעיף 28א לחוק.
117. איני סבור כי יש מקום בנסיבותיו של תיק זה להעתר לבקשת התובעת. דרישותיה של התובעת, כפי שהוכח בסופו של יום, היו לאורך כל הדרך מופרזות ומנותקות מתנאי הפוליסה המתירים למבטחת לתקן את הנזק ולא לפצות בגינו. משהצדדים נותרו חלוקים בסוגיה זו ספק בעיני אם היה מקום לביצוע התשלום, וזאת גם בהנחה כי עסקינן בדרך של פיצוי באמצעות תשלום ולא באמצעות תיקון.
118. בסופו של יום מצאתי להורות על פיצוי בדרך של תשלום ולא בדרך של תיקון שכן ראוי ורצוי, ככל שניתן, כי המחלוקת שבין הצדדים תגיע לידי סיומה.

האם התובעת זכאית להפרשי הצמדה וריבית, להוצאות משפט ושכ"ט עו"ד?

119. נוכח הפער הניכר בין סכום התביעה - 323,881 ₪, (נכון ליום 15.10.07) לבין הסכום שנפסק בסופו של יום ובהתייחס להיקף הרב של העבודה לו נדרש ב"כ המבטחת עקב אופן ניהול תביעתה של התובעת – תשתתף המבטחת באופן חלקי בהוצאות התובעת בגין אגרת ביהמ"ש, שכ"ט עו"ד ועוד, בסכום כולל של 6,000 ₪ לפי ערכו נכון למועד פסה"ד. סכום זה ישא הפרשי הצמדה בלבד ממועד פסה"ד ועד התשלום המלא בפועל. לא מצאתי מקום לפסוק לתובעת שכ"ט עו"ד.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

120. באשר לסכומים שנפסקו לטובת התובעת – הסך של **18,500 ₪** ישא הפרשי הצמדה בלבד מיום 6.2.05 ועד התשלום המלא בפועל. היה והתובעת תמציא למבטחת בתוך **180 יום** ממועד מתן פסה"ד תיעוד המעיד כי ביצעה את התיקונים ו/או רכשה את הטובין הנדרשים לצורך ביצוע הכינון בעלות שלא תפחת מ- **31,000 ₪** לפי ערכם נכון ליום 6.2.05 – תשלום המבטחת לתובעת, בתוך 30 יום ממועד קבלת התיעוד, את יתרת התשלום בסך של **12,500 ₪** בצירוף הפרשי הצמדה מיום 6.2.05 ועד למועד התשלום בפועל. זכותה של התובעת להשלמת התשלום בערכי כינון תפקע היה ולא תפעל כאמור בסעיף זה ובתוך המועד שנקבע, שכן הוראת הפוליסה קובעת מועד קצוב לביצוע הכינון הניתן להארכה בתאום עם המבטחת- תאום שאיני מניח כי יהיה מעשי.

הודעה לצד שלישי שהגישה המבטחת כנגד האחים יהב

דיון

121. כאמור, המבטחת הגישה הודעה לצד שלישי כלפי האחים יהב. לטענת המבטחת, אחריות האחים יהב אינה נובעת מדיני הנזיקין בלבד, החלים נוכח טענות התובעת לרשלנות בביצוע עבודות האינסטלציה על ידי האחים יהב, אלא גם מכח ההסכם מיום 23.10.94 שנחתם בין המבטחת לאחים יהב (להלן: "ההסכם").
122. בהתאם להסכם התחייבה האחים יהב לספק שרותי אינסטלציה למבוטחי המבטחת, אשר יבחרו לרכוש הרחבה מתאימה. אין מחלוקת בדבר תוקפו של ההסכם. כן אין מחלוקת כי האחים יהב הינה בגדר "מבטחת משנה" של המבטחת, כך שהיא נושאת מכיסה בעלות תיקונים עד לסך של 15,000 ₪ בגין כל אירוע בנפרד, ואילו המבטחת נושאת בכל סכום שמעל לסכום זה כשהאחים יהב נושאת ב- 15,000 ₪ הראשונים.
123. על האחים יהב לדווח למבטחת על תיקון שעלותו בגין כל אירוע בנפרד עלולה להיות גבוהה מ-15,000 ₪ על מנת שהאחרונה תוכל להחליט האם בכוונתה לבצע את התיקון באמצעות האחים יהב, או בדרך אחרת.
124. עוד טרם ההליך המשפטי וכן במהלכו הודיעה האחים יהב על נכונותה לשלם סך של 15,000 ₪ בניכוי הוצאות התיקון בהן נשאה, לטענת באת כוחה, בסך של 4,930.50 ₪ וזאת על מנת לחסוך בהוצאות. המבטחת לא הגיבה להצעה, ועל כן הדיון נמשך כסדרו.
125. בסיכומיה שבה וחזרה האחים יהב על טענתה כי יש לדחות את ההודעה לצד שלישי שהוגשה ולחילופין כי יש לחייבה בסכום שלא יעלה על 10,069.50 ₪ שהינו הסכום המתקבל לאחר ניכוי הסך של 4,930.50 ₪ מהסך של 15,000 ₪.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

126. במהלך הכנת טיוטת פסק הדין סברתי כי טענות באת כוח האחים יהב אינן מתיישבות עם הראיות שהובאו בפני, ועל כן בהחלטתי מיום 22.2.09 ביקשתי להבהיר האם " ... בהנחה כי תביעת התובע תתקבל באופן כזה או אחר וכך גם ההודעה לצד שלישי – האם אין מקום לחיוב הצד השלישי בתשלום הסך של 15,000 ₪ בגין כל אירוע בנפרד וסה"כ 30,000 ₪ ולא 15,000 ₪ כנטען על ידי הצד השלישי. בסיכומי הצד השלישי נטען כי ההוצאות בהן נשא מסתכמות כאמור ב 4,930.50 ₪ בעוד אשר בתצהיר עדותה הראשית של הגב' דגן (סע' 23) נטען להוצאות בסך של 1,100 ₪ בלבד.
- הצד השלישי מתבקש להמציא ישירות ללשכתי עד ליום 25.2.09 את תגובתו מדוע לטענתו יש לחייבו בגין השתתפות עצמית אחת בלבד ומה הבסיס הראייתי להוצאותיו הנטענות בסיכומיו. אין לצרף ראיות נוספות לתגובה היה ולא הוגשו".
127. בתגובת הצד השלישי שהוגשה ביום 25.2.09 נטען כי האירוע מיום 2.4.02 ("האירוע השני") אינו בגדר אירוע ביטוחי והראייה כי התובעת שילמה בגינו השתתפות עצמית חלקית בלבד.
128. באשר להוצאות להן נטען, השיבה ב"כ האחים יהב כי " ... הגב' דגן התייחסה בתצהירה רק לעלות התיקון שבוצע שהינו 1,100 ₪. דא עקא, לצד השלישי היו הוצאות נוספות עם אירוע הנזק האמור ולעניין השטיח, עלות ניקוי השטיח ועלות חוו"ד שמאית לעניין השטיח. עלויות אלו בסך של 3,830.50 הינן הוצאות נילוות לאירוע הנזק שהושתו בפועל על הצד השלישי ולכן יש גם לנכותן ... כל הסכומים אותם הוציא הצד השלישי זה מכבר, בגין האירוע מיום 14.2.02, נלקחו מלוג מפורט שהועבר לידי הנתבעת. הנתבעת עצמה לא כפרה מעולם בסכומים האמורים, גם לא כאשר נכתבו מפורשות בעיקרי הטיעון ולא בכדי ... " (סעיפים 7-8 לתגובה).
129. באשר לשאלה האם עסקינן באירוע ביטוחי אחד או בשני אירועים – שוכנעתי כפי שעולה מהדיון בתביעת התובעת, כי ארעו שני אירועים שונים ונגרמו נזקים שונים. אין בעובדה כי עלות מניעת המשך האירוע השני הייתה זניחה – הסוגייה הנדרשת להכרעה הינה מה הנזקים שנגרמו בגין האירוע ולא מה עלות מניעת התגברותם.
130. לאור האמור לעיל, עסקינן בשני אירועים ובשתי "השתתפויות עצמיות" נפרדות.
131. באשר לשיעור ההוצאות בהן נשאה האחים יהב – אכן הוכח כי נעשה ניסיון לייבוש וניקוי השטיח אשר לא צלחו וכן הוגשה חוות דעת שמאי מטעם הצד השלישי באשר לנזק שנגרם לשטיח. האחים יהב לא הגישה ראיות בדבר עלות ההוצאות הנוספות בסך של 3,830.50 ₪ אולם, טענה להן לאורך כל הדרך, לרבות בעיקרי הטיעון שהוגשו מטעמה והמבטחת לא חלקה על כך בעיקרי הטיעון שהגישה.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

כבוד השופט יחזקאל הראל

132. ברם, יש לזכור כי לא הוגשו ראיות בדבר שיעור ההוצאות הנטענות וכי עיקרי הטיעון וסיכומי המבטחת הוגשו בטרם הוגשו עיקרי הטיעון וסיכומי האחים יהב. בנסיבות אלו הנני מנוע מלקבוע כי עלה בידי האחים יהב להוכיח הוצאה זו. יחד עם זאת, אם אכן המבטחת הכירה ומכירה בהוצאה זו – חזקה כי חרף קביעתי שלהלן, לא תגבה מהאחים יהב את הסך של 3,830.50 ₪ הנ"ל.
133. לאור האמור לעיל, בגין האירוע הראשון נשאה האחים יהב בסכום של 1,100 ₪ ומשהמבטחת חוייבה לשלם לתובעת סך של 10,500 ₪ בערכי שיפוי – על האחים יהב השלישי לשפותה ביתרת הסך של 9,400 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה בלבד מיום 6.2.05.
134. היה והמבטחת תשלם לתובעת, בתוך המועד שנקבע, את ההפרש בגין ערכי כינון עד לסך כולל של 19,000 ₪ - על האחים יהב לשפות את המבטחת ביתרת הסך של 4,500 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה בלבד מיום 6.2.05.
135. לאור האמור לעיל, משלא הוכח כי בגין האירוע השני נשאה האחים יהב בסכום של 3,830.50 ₪ ומשהמבטחת חוייבה לשלם לתובעת סך של 8,000 ₪ בערכי שיפוי – על הצד השלישי לשפותה בסכום של 8,000 ₪. סכום זה לא יישא הפרשי הצמדה שכן יהב הציעה את תשלומו זה מכבר.
136. היה והמבטחת תשלם לתובעת, בתוך המועד שנקבע, את ההפרש בגין ערכי כינון עד לסך כולל של 12,000 ₪ - על הצד השלישי לשפותה ביתרת הסך של 4,000 ₪. סכום זה לא יישא הפרשי הצמדה.
137. נוכח העובדה כי המבטחת הגישה הודעתה על מלוא סכום התביעה – כל צד ישא בהוצאותיו בגין ההודעה לצד שלישי.

סוף דבר

138. כל החיובים על פי פסק הדין ישולמו תוך 30 יום ממועד מתן פסק הדין.

זכות ערעור תוך 45 יום לביהמ"ש המחוזי.

פסק הדין יישלח בדואר רשום לבאי כח בעלי הדין.

ניתן היום 25 בפברואר, 2009 (א' באדר תשס"ט) בהעדר הצדדים.

בתי המשפט

א 014856/05

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 25/02/2009

בפני: כבוד השופט יחזקאל הראל

יחזקאל הראל, שופט